

Οι προσεγγίσεις του μυστηρίου του Βαπτίσματος

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Η μελέτη του ιεροδιακόνου Καισάριου (Δημήτριου) Χρόνη σχετικά με την Ποιμαντική και τελετουργική προσέγγιση του μυστηρίου του Βαπτίσματος συνεχίζεται (προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=79133>) με τις προσεγγίσεις που αναπτύσσονται στο θεμελιώδες αυτό μυστήριο της Εκκλησίας.

Όλα τα μυστήρια της Εκκλησίας δέχονται και έχουν το καθένα την δικιά του ξεχωριστή ποιμαντική προσέγγιση από την μεριά της Εκκλησίας. Έτσι και το πρώτο Μυστήριο των Μυστηρίων πού εισάγει τον καθέναν μας στην Ορθόδοξη Εκκλησία και τον καθιστά μέτοχο και κοινωνό των υπολοίπων Μυστηρίων και της μελλούσης Επουρανίου Βασιλείας.

Πηγή: ektimotheou.blogspot.com

«Το ιερώτατον βάπτισμα και αναγέννησις ἐστι, και ἀνάπλασις, και κάθαρσις τε και φωτισμός και υιοθεσία, και χάρισμα και ἁγιασμός. Τυποῖ δε ἐξαιρέτως τον θάνατον τοῦ Χριστοῦ ἔγερσιν

»[4]. Ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης δίδει το θεολογικό και σωτηριολογικό περιεχόμενο του αγίου βαπτίσματος. Θεμελιώνεται στην Καινή Διαθήκη από τον ίδιο τον Κύριο με την δική του Βάπτισμα[5] και το **«πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τα ἔθνη βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος»**[6]. Αντικαθιστά το βάπτισμα του Ιωάννου του Προδρόμου που ήταν βάπτισμα μετανοίας[7] και προπαρασκευαστικό για να δεχθούν οι άνθρωποι το αληθινό και σωτήριο βάπτισμα του Χριστού. **«Ἰωάννης ἐκηρυσσε βάπτισμα μετανοίας - γράφει ο Μέγας Βασίλειος - και ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία». Κύριος κηρύσσει βάπτισμα υἰοθεσίας και τις τῶν εἰς αὐτὸν ἠλπικότων οὐκ ὑπακούσεται. Ἐκεῖνο εἰσαγωγικόν το βάπτισμα, τοῦτο τελειωτικόν. Ἐκεῖνο ἁμαρτίας ἀναχώρησις, τοῦτο οἰκείωσις πρὸς Θεόν»**[8]. Μας συμφιλιώνει με το Θεό το βάπτισμα και μας κάνει συμπολίτες των αγίων και μέλη της οικογένειας του Θεού[9], μας συνδέει με τη ζωή του Χριστού και αποτελεί την θύρα δια της οποίας εισερχόμαστε στην Εκκλησία[10].

Στις μέρες μας κυριαρχεί και συνίσταται στους γονεῖς και αναδόχους να προσέρχονται στη θεία Ευχαριστία για τρεῖς συνεχείς Κυριακές μετά το βάπτισμα, προκειμένου να κοινωνήσουν τα νεοφώτιστα βρέφη. Παράλληλα όμως προσέρχονται στην Εκκλησία και βαπτίζονται πολλοί ενήλικες, στην πλειοψηφία τους πρόσφυγες από πρώην αθεϊστικά κράτη. Σε αυτούς γίνεται κάποιο εἶδος κατήχησης, που είναι μάλλον αποσπασματική. Η προέλευση στο χριστιανικό βάπτισμα πολλών οικονομικών προσφύγων συνδέθηκε με την ομαλή κοινωνική ένταξη και επαγγελματική τους απασχόληση. Η ἔλλειψη παιδείας, η ἄγνοια και η ανέχεια αλλά και η σχετικο-ποίηση της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης που παρατηρείται στην κοινωνία, οδήγησαν πολλούς από αυτούς σε συμβατική προσέλευση στο βάπτισμα, ενώ άλλους σε αντικανονικές πράξεις. Το ίδιο είχε συμβεί, όταν αναγνωρίσθηκε ο χριστιανισμός ελεύθερη θρησκεία του κράτους. Ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων αναφέρει ότι μερικοί από τους ακροατές του προσέφευγαν στο χριστιανικό βάπτισμα όχι με αγνά κίνητρα αλλά με ιδιοτελείς σκοπούς[11].

Ωστόσο στις μέρες μας, έχει παρατηρηθεί και το φαινόμενο πως αρκετοί από τους μετανάστες, βαπτίζονται αρκετές φορές προκειμένου να εξασφαλίσουν οφέλη τόσο από τους αναδόχους όσο και από τις τοπικές κοινωνίες στις οποίες ζούν καθώς ακόμα και κάποια δουλειά δημιουργώντας πολλά ποιμαντικά προβλήματα.

Επίσης ποιμαντικά προβλήματα δημιουργούνται και από τους μεικτούς γάμους μεταξύ ορθοδόξων και ετερόθρησκων. Πολλοί από τους γονεῖς ενώ έχουν συνάψει πολιτικό γάμο με ετερόδοξους ή αλλόθρησκους, για διάφορους λόγους θέλουν να

βαπτίσουν τα παιδιά τους σύμφωνα με το ορθόδοξο χριστιανικό δόγμα. Εδώ η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας είναι μεγάλη. Και μπορεί μόν ο νηπιοβαπτισμός να ανήκει στα σύγχρονα πολιτιστικά αυτονόητα της ελληνικής κοινωνίας, αλλά η εκκοσμίκευση είναι τόσο έντονη που δημιουργεί αυξημένες ευθύνες για την Εκκλησία και ειδικότερα για την ενορία. Τα ποιμαντικά προβλήματα παρουσιάζονται με οξύ τρόπο, όχι μόνο στους ορθοδόξους χριστιανούς της διασποράς, αλλά και στη χώρα μας, αφού με την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την είσοδο πολλών μεταναστών η κοινωνία είναι ανοικτή.[12]

Αξίζει ωστόσο, σε αυτό το σημείο να τονισθεί, ο διττός χαρακτήρας του Μυστηρίου του Βαπτίσματος.

Ως πρώτο, θεωρούμε τον **εκκλησιολογικό χαρακτήρα**. Το βάπτισμα αποτελεί στην ουσία του, εκκλησιολογικό γεγονός. Έχει δημιουργηθεί η αντίληψη ότι το βάπτισμα είναι το μυστήριο της αναγεννήσεως του ατόμου, ή κατά κάποιους νεώτερους, της «θεώσεως» του μέσω των θείων ενεργειών. Λησμονείται ότι το κύριο νόημα του βαπτίσματος είναι η ενσωμάτωση μας στο πνεύμα της Εκκλησίας[13]. Ο βαπτιζόμενος γίνεται μέλος της Εκκλησίας και μόνο μ' αυτόν τον τρόπο αναγεννάται και θεούται.[14]

Ως δεύτερο, θεωρούμε τον **εσχατολογικό χαρακτήρα**. Με το βάπτισμα ο πιστός έρχεται σε ρίζι με το παρελθόν και ριζώνει στο μέλλον, σε έναν κόσμο που είναι «**έλπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ού βλεπομένων**»[15]. Όπως το εκφράζει η τελευταία πρό του βαπτίσματος ευχή « **Δέσποτα, Κύριε ό Θεός ήμών προσκάλεσαι...**», με το Βάπτισμα ο πιστός πεθαίνει ως «τέκνον σώματος» δηλαδή τέκνον των βιολογικών νόμων της φθοράς, και αναγεννάται ως «**τέκνον της Βασιλείας**»[16].

Την εφαρμογή όμως της ποιμαντικής αυτής μέριμνας της Εκκλησίας καθώς και για το πώς εφαρμόζεται στο Μυστήριο του βαπτίσματος, θα το δούμε και θα το εξετάσουμε στα επόμενα κεφάλαια που ακολουθούν.

[Συνεχίζεται]

[4] ΣΥΜΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Διάλογος, ΞΒ' PG 155,221B

[5] Βλ. Μηναίον Ιανουαρίου, στιχηρό αίνων της εορτής των Θεοφανείων «ένίησι τόν άγιασμόν τῷ ὕδατι, καί ψυχῶν τοῦτο καθάρσιον γίνεται», εκδ, Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2001, σ.. 189.

[6]Βλ. Μτθ. 28,19

[7] Βλ. Μτθ. 3,15, επ. Μτθ 21,25, επ. Μρκ. 11,30, επ. Λκ 20,4

[8] Βλ. ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Προτρεπτική εις το ἅγιον βάπτισμα, Ι. Ε.Π.Ε. 6, 251

[9] Βλ. Ι. (HANI) YAZIGI, «Ἡ τελετή τοῦ ἁγίου βαπτίσματος (Ἱστορική, θεολογική και τελετουργική θεώρησις)» διατριβή ἐπι διδακτορία, Θεσσαλονίκη 1982, σ.145

[10] Βλ. οπ. παρ., σ.140

[11]Βλ. Πρκτχ. 5 PG 33, 341C ,επ.. Γ. Ι. Μαντζαρίδη, Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999 σ. 173.

[12] Βλ. Γ. Θ. Βεργωτῆ «Το μυστήριο τοῦ βαπτίσματος και ἡ ποιμαντική του σήμερα», στον τόμ. «Ἅγιον Βάπτισμα», εκδ. Ιερά Μητρόπολη Δράμας, Δράμα 1996, σ.313, και Πρωτοπρεσβυτέρου. Δ. Τζέρπου, «Λειτουργική Ἄνανέωση», ἐκδ. Τήνος, Ἀθήνα 2001, σ. 119.

[13] Βλ. Ιωάννου Μ. Φουντούλη, «Το Ἅγιον Βάπτισμα:Ἱστορικο-τελετουργική θεώρηση», », τομ. «ἅγιον Βάπτισμα», εκδ. Ιερά Μητρόπολη Δράμας, Δράμα 1996, σ.205.

[14] Βλ. «Το ἅγιο Βάπτισμα» εκδ. Αποστολικῆς Διακονίας, συλλογική σειρά αρ. 13, Αθήνα, 2002 σ.19

[15]Βλ. Εβρ. 11,1

[16]Βλ. Ιωάννη Ζηζιούλα, Μητροπολίτη Περγάμου, “*Being as Communion*”, St. Vladimir’s Seminary Press, Crestwood, NY 1985, σ. 49.